

Co se může stát, když si na bedra
naložíme tíhu snů ostatních lidí

Od autora
bestselleru
*Muž jménem
Ove*

Fredrik Backman

MEDVĚDÍN

HOST

FREDRIK BACKMAN
MEDVĚDÍN

Fredrik Backman

MEDVĚDÍN

BRNO
2017

Medvědín je smyšlené město, veškeré podobnosti
se skutečnými osobami či událostmi jsou čistě náhodné.

Björnstad © Fredrik Backman, 2016

Published by agreement with Salomonsson Agency

Cover photos © Rusty Elliott / Dreamstime;

© franckreporter / iStock

Translation © Helena Matochová, 2017

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2017 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-343-2 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7577-344-9 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7577-345-6 (Formát MobiPocket)

Pro Sagu Backmanovou, mou babičku, která mě naučila milovat sport. Bez něj bych žil velmi tichým životem. Doufám, že v nebeském baru servírují pořádné suché martini a na velkoplošné obrazovce nepřetržitě dávají Wimbledon. Chybíš mi.

A pro Nedu Shafti-Backmanovou, mou nejchytřejší, nejvtipnější a nejhádavější kamarádku. To ty mi pomáháš vstát na nohy, když to potřebuju, a udržuješ mě při životě, když si to zasloužím. Ašegetam.

Jednoho pozdního večera na konci března uchopilo dítě dvou-
hlavňovou brokovnici, odešlo do lesa, přitisklo zbraň někomu
k čelu a zmáčklo spoušť.

Toto je příběh o tom, jak k tomu došlo.

2

Prásk-prásk-prásk-prásk-prásk.

Je začátek března a v Medvědině se zatím nic nestalo. Je pátek a všichni jen čekají. Zítřka hraje juniorský tým HC Medvědin semifinále nejvyšší mládežnické soutěže. Jak důležité to asi může být? Samozřejmě že nijak zvlášť. Pokud by to nebylo zrovna tady.

Prásk. Prásk. Prásk-prásk-prásk.

Městečko se budí časně, tak jako každý den, malé obce musejí mít náskok, aby se ve světě prosadily. Řady aut na parkovišti před továrnou už pokrývá sníh, lidé postávají mlčky s pootevřenými očima a přivřenými mozky a čekají, až elektronické vstupní karty potvrdí píchačkám jejich existenci. Oklepávají si sněhovou břečku z bot a s očima na autopilota a s hlasem na záznamník čekají, až jim zabere preferovaná droga, kofein, nikotin nebo cukr, a umožní tak tělu jakžtakž fungovat aspoň do první přestávky.

Po silnici odjíždějí lidé za prací do větších měst někde za lesem, rukama v palčácích mlátí do průduchů, ze kterých by měl foukat teplý vzduch, a uchylují se k nadávkám, jaké se vyslovují pouze v opilosti, na smrtelné posteli anebo příliš brzy ráno v příliš vymrzlém peugeotu.

Kdyby byli zticha, uslyšeli by to: Prásk-prásk-prásk. Prásk. Prásk.

Ve svém pokoji se probouzí Maya, stěny má vyzdobené kresbami tužkou a lístky z koncertů, na kterých byla ve městech daleko odsud; zdaleka jich nebylo tolik, kolik by chtěla, ale mnohem více, než jí rodiče dovolili. Leží v pyžamu v posteli a hraje na kytaru. Tenhle nástroj prostě miluje. Jeho tíhu na svém těle, to, jak dřevo odpoví, když na něj zaťuká bříšsky prstů, jak se jí struny zařítznou do ještě neprobuzené kůže. Jednoduché tóny, měkké riffy, to všechno je pro ni božská hra. Je jí patnáct a už mnohokrát milovala, ale její první láskou navždy zůstane kytara. Pomáhá jí vydržet skutečnost, že bydlí zrovna tady a je dcerou sportovního ředitele hokejového klubu uprostřed lesa.

Maya hokej nenávidí, ale chápe, že otec ho miluje, sport je pro něj jen tím, čím je kytara pro ni. Matka jí občas šeptne do ucha: „Nikdy nevěř lidem, kteří něco naprosto nezvladatelně nemilují.“ Matka miluje muže, který miluje město, které miluje sport. Je to hokejové město a o jeho obyvatelích se dá říct leccos, ale spoleh na něj je. Kdo tu bydlí, ten ví, co může očekávat. Den co den.

Prásk.

Medvědín neleží blízko vůbec ničemu, dokonce i na mapě působí nepřirozeně. „Jako kdyby opilý obr vychcal svoje jméno do sněhu,“ řekli by někteří. „Jako kdyby příroda a lidé hráli přetahovanou o životní prostor,“ vyjádřili by to ti umírněnější. V tom město rozhodně prohrává, už je to dávno, co naposledy něco vyhrálo. Ubývá práce, a tím pádem i lidí, les každoročně spolkně jeden až dva opuštěné domy. V době, kdy tu ještě měli být načpšníci, umístil úřad ke vjezdu do města ceduli se sloganem, jaké tehdy bývaly populární: „Vítejte v Medvědíně — Chceme maličko víc!“ Větru a sněhu trvalo pár let, než smazaly slovo „víc“. Občas celé tohle místo vypadá jako filozofický experiment: Když v lese zanikne město, ale nikdo se to nedozví, bude to někomu vadit?

Odpověď na tuhle otázku nalezneme o pár set metrů dál směrem k jezeru. Budova nevypadá nijak slavně, ale zimní stadion to je.

Postavili ho před čtyřmi generacemi dělníci z továrny, chlapci, kteří šest dní v týdnu tvrdě dřeli a sedmý den potřebovali mít na co se těšit. Ta vášeň se tu dědí, město investuje veškerou lásku, které je schopno, do téhle hry: led a mantinely, červené a modré čáry, hokejky a puk a mladá těla, která se s vypětím všech sil i vůle říjí plnou rychlostí do rohu v honbě za přihrávkou. Tribuny jsou rok co rok každý víkend plně obsazené, i když úroveň klubu klesá přímo úměrně zhoršující se finanční situaci města. A možná proto sem všichni chodí. Protože doufají, že když se ode dna odrazí klub, bude ho ze setrvačnosti následovat i zbytek.

To je důvod, proč město jako Medvědíň musejí vždy vkládat naděje do dětí, jedině ty si totiž nepamatují, že dříve bývalo lépe. To je někdy požehnání. A tak tu vybudovali juniorský tým, stejně jako předchozí generace vybudovaly tohle město: tvrdá práce, sem tam dostat ránu, ale hlavně si nestěžovat, držet hubu a ukázat těm hajzlům z velkoměst, odkud jsme.

Není tu celkem nic zajímavého. Ale každý, kdo tu byl, ví, že Medvědíň je hokejové město.

Prásk.

Amatovi bude brzy šestnáct. Pokoj má tak malý, že kdyby bydlel ve větším bytě v nějaké luxusnější čtvrti velkého města, nikdo by ho neoznačil ani za kumbál. Tapety jsou úplně zakryté plakáty s hráči NHL, až na dvě výjimky: jednou z nich je Amatova fotografie z doby, když mu bylo sedm, má moc velké rukavice a helmu naraženou hluboko do čela, ze všech kluků na ledě je nejmenší. A druhou je bílý papírek, na který jeho matka napsala útržek modlitby. Když se Amat narodil, tiskla si ho k prsům na úzké posteli v malé porodnici na druhém konci zeměkoule, na světě byli jen oni dva. A ošetřovatelka tehdy osamělé ženě, aby jí dodala sílu a naději, pošeptala do ucha tuhle modlitbu, kterou si prý na zeď nad své lůžko napsala matka Tereza. Brzy to bude už šestnáct let a ten papírek stále visí nad postelí jejího chlapce,

slova jsou trochu popletená, protože Amatova matka si je zapsala tak, jak si je zapamatovala:

Kdo je poctivý, toho mohou ostatní zradit. Přesto buď poctivý.

Kdo je laskavý, toho mohou ostatní pomluvit. Přesto buď laskavý.

Dobro, které dnes vykonáš, mohou ostatní zítra zapomenout. Přesto číň dobro.

Amat si každou noc před spaním pokládá vedle postele své brusle. „To musela mít tvoje máma těžkej porod, když ses narodil s bruslema na nohách,“ říkává starý správce ze zimního stadionu a usmívá se přitom. Nabízel Amatovi, že mu je bude schovávat do skříňky ve skladu, ale chlapec si je rád nosí tam a zpátky. Chce jim být nablízku.

Odjakživa je nejmenší z týmu, nikdy neměl svaly jako ostatní, nikdy nestřílel tak tvrdě. Ale nikdo z celého města ho nedohoní. V žádném týmu, se kterým se kdy utkali, neměli nikoho tak rychlého. Amat to nedokáže vysvětlit, ale domnívá se, že to funguje podobně, jako když se někdo podívá na housle a vidí jen hromádku dřeva a šroubků, zatímco jiný vidí hudbu. Jeho tělo nikdy nevnímalo brusle jako cizí element, naopak, když si nazuje normální boty, cítí se jako námořník, který po dlouhé době vkročil na pevninu.

Poslední řádky, které matka napsala na papírek na jeho zdi, znějí:

Co vybuduješ, to mohou ostatní zničit. Přesto buduj. Neboť dokonce bude vše jen mezi tebou a Bohem, nikoli mezi tebou a ostatními.

A pod tímhle lístečkem je ještě nápis červenou křídou, různým rukopisem žáčka prvního stupně:

„ŘÝKAJ ŽE SEM NA HRAŇÍ MOC MALEJ ALE STEJŇE BUDU VELKEJ HRÁČ.“

Prásk.

Áčko HC Medvědíň získalo kdysi v nejvyšší soutěži druhé místo, to bylo před více než dvaceti lety a o tři ligy výš, ale zítra se Medvědíň zase bude měřit s těmi nejlepšími. Takže jak důležitý může

být zápas juniorského týmu? Jak moc může celé město zajímat semifinále nějakých výrostků? Samozřejmě nijak zvlášť. Pokud by nebyla řeč zrovna o tomhle místě na mapě.

Pár set metrů jižně od cedule u silnice začíná oblast, které se říká prostě „Vrch“. Taková malá osada exkluzivních domů s výhledem na jezero. Bydlí tu majitel místních potravin, šéfové z továrny a lidé, kteří dojíždějí za lepší prací do větších měst, kde se jich kolegové na firemních večírcích vykuleně ptají: „Medvědín? Copak se vůbec dá bydlet tak daleko v lese?“ Dotyční samozřejmě odpoví něco o lovu a rybaření a blízkosti k přírodě, ale popravdě řečeno skoro všichni přemýšlejí, jestli to skutečně jde. V dnešní době bydlet tady. Jestli tu vůbec ještě něco zbylo, až na nemovitosti, jejichž cena klesá přímo úměrně s venkovní teplotou.

A pak je probudí „PRÁSK“. A všichni se usmějí.

3

Už víc než deset let jsou sousedé z okolních domů zvyklí na zvuky ze zahrady Erdahlových: prásk, prásk, prásk, prásk, prásk. Pak krátká pauza, než Kevin posbírá puky. A pak prásk, prásk, prásk, prásk, prásk. Prvně mu obuli brusle, když bylo mu dva a půl roku, ve třech dostal první hokejku, ve čtyřech byl lepší než pětiletí kluci, v pěti lepší než sedmiletí. Tu zimu, kdy mu bylo sedm, utrpěl tak těžké omrzliny obličej, že doteď, když stojíte vedle něj, vidíte na jeho tvářích bílé skvrny. Tenkrát odpoledne hrál svůj první opravdový ligový zápas a pár vteřin před koncem se netrefil do prázdné branky. Kluci z Medvědína tehdy vyhráli dvanáct nula, všechny góly dal Kevin, ale stejně nebyl k utěšení. Pozdě večer si rodiče všimli, že není v posteli, a o půlnoci už ho v rojnici hledala po lese půlka města. V Medvědíně se na schovávanou moc hrát nedá, dítěti stačí ujít kousek a pohltí ho tma a ve třiceti stupních pod nulou takové tělíčko velmi rychle zmrzne. Až těsně před svítáním si někdo všiml, že kluk není nikde mezi stromy, ale na zamrzlém jezeře. Odtáhl si sem branku, pět puků a všechny baterky, které našel, a hodinu za hodinou střílel z úhlu, ze kterého se odpoledne netrefil. Když ho nesli domů, hystericky brečel. Bílé skvrny z obličej mu pak už nikdy nezmizely. Tehdy mu bylo sedm a každý věděl, že ten kluk má v sobě medvěda. Toho nezastavíte.

Rodiče mu na zahradě nechali postavit vlastní malé kluziště, Kevin si z něj každé ráno sám odhrnoval sníh a vždycky v létě sousedé nacházeli v záhonech hřbitovy puků. Ještě po mnoho

generací se budou mezi květinami vyskytovat pozůstatky vulkanizované gumy.

Rok za rokem poslouchají, jak jeho tělo roste, bouchání je čím dál silnější, čím dál rychlejší. Teď je mu sedmnáct a takhle talentovaného hráče tu neviděli od dob, kdy Medvědin hrál nejvyšší soutěž, což bylo ještě před jeho narozením. Kevin má fyziku, ruce, hlavu a srdce. A hlavně to má v oku, vnímá dění na ledě jako by pomaleji než ostatní. V hokeji se člověk může naučit leccos, ale tohle ne, s okem se buď narodíš, anebo nenarodíš. „Kevin? Ten je nejlepší,“ říkává Peter Andersson, sportovní ředitel klubu, a ten by o tom měl něco vědět: naposledy byl v Medvědině takhle dobrý právě on, sportovní ředitel, který to nakonec dotáhl až do Kanady, do NHL, a utkával se s těmi nejlepšími na světě.

Kevin ví, co do toho bude muset dát, všichni mu to vykládají od prvního dne, kdy ho postavili na brusle. Všechno. Bude do toho muset dát prostě všechno. Takže za každého rozbřesku, když jeho spolužáci ještě tvrdě spí v teple pod peřinou, si on jde zaběhat do lesa a pak se postaví na zahradu a pálí: prásk-prásk-prásk-prásk-prásk. Posbírat puky. Prásk-prásk-prásk-prásk-prásk. Posbírat puky. Pak každé odpoledne na trénink s juniory, každý večer s áčkem, hned nato do posilovny, pak ještě jedno kolečko v lese a na závěr hodinka na zahradě za svitu lamp, nainstalovaných na střechu domu přesně za tímto účelem. Prásk-prásk-prásk-prásk-prásk. Nic víc po tobě tenhle sport nechce. Jen všechno, co máš.

Kevin dostává nejrůznější nabídky na přestup do velkých klubů, zvali ho i na hokejové gymnázium ve větším městě, ale on vždycky všechno odmítá. Je kluk z Medvědína a jeho otec je chlap z Medvědína, jinde to možná nic neznamená, ale tady ano.

Takže jak důležité může být semifinále juniorské ligy? Dost důležité na to, aby nejlepší juniorský tým v zemi připomněl zbytku země, že tohle místo existuje. Dost důležité na to, aby snad přimělo místní politiky investovat do založení hokejového gymnázia tady v Medvědině, takže už by se nemuselo jezdit až

do Heđu a největší hokejové talenty z této části země by se stěhovaly do Medvědína, a ne do velkých měst. Takže zdejší áčko, plné vlastních odchovanců, by možná znovu postoupilo do nejvyšší soutěže, znovu přilákalo velké sponzory a přimělo okres postavit nový zimní stadion a velké příjezdové silnice, možná dokonce i ten kongresový dům a nákupní centrum, o kterém se mluví už roky, pak by tu vznikly nové firmy, jež by vytvořily pracovní místa, a místní lidé by si začali rozmýšlet, jestli své domy prodají, anebo radši zrenovují. Takové semifinále je důležité pro ekonomiku. Pro hrdost. Pro přežití.

Je tak důležité, že jeden sedmnáctiletý kluk od té noci před deseti lety, kdy mu omrzly tváře, stojí v zahradě, střílí jeden puk za druhým a nese na bedrech tíhu celého města.

Je tak důležité, že znamená prostě všechno.

„Dolina“ leží na druhém konci Medvědína, severně od cedula. Centrum Medvědína tvoří radnice a domky střední a postupně čím dál nižší třídy, zatímco v Dolině jsou už jen činžáky postavené tak daleko od Vrchu, jak to jen šlo. Původně oba názvy samozřejmě vznikly jen jako zeměpisné přezdívky bez jakékoli fantazie: Dolina se rozkládá níž než zbytek města, terén se tu pomalu svažuje ke starému štěrkovému lomu, kdežto Vrch leží na skále nad jezerem. Jenže když se obyvatelé postupně rozdělili podle své finanční situace do těchto dvou míst, staly se z jejich jmen nejen názvy čtvrtí, ale i označení příslušnosti ke společenské třídě. I v nejmenších osadách na světě se děti velmi rychle naučí, že existují společenské rozdíly, a tady je to zvlášť jednoduché: čím dál od Doliny bydlíš, tím líp pro tebe.

Fatima bydlí ve dvoupokojovém bytě tak hluboko v Dolině, jak to jen jde. S použitím jemného násilí vytáhne syna z postele, chlapec popadne brusle. V autobuse jedou sami, neřeknou si ani slovo, Amat totiž dovedl systém přesouvání svého těla bez nutnosti probuzení mozku k dokonalosti. Matka mu láskyplně říká „Mumie“. Na zimním stadionu se Fatima převlékne do

pracovní uniformy a Amat jde najít správce. Ještě předtím chce matce pomáhat se sbíráním odpadků na tribuně, ale ona mu zakrátko vynadá a odežene ho. Kluk si dělá starosti o matčina záda, matka si dělá starosti, že by je spolu mohly vidět ostatní děti a pak by si z něj dělaly legraci. Kam až Amatova paměť sahá, vždycky byli na světě jen sami dva. Když byl malý, chodil na konci měsíce sbírat z tribuny prázdné plechovky, občas sem takhle chodí dodnes.

Každé ráno vypomáhá správci: odemyká dveře, kontroluje zářivky, sbírá puky, uhlazuje led rolbou a připravuje halu na běžný provoz. Jako první, v tu nejnepříjemnější hodinu, nastupují krasobruslaři. Pak přicházejí na řadu všechny hokejové týmy, pěkně za sebou podle důležitosti až po ty nejlepší časy, které jsou přidělené juniorům a áčku. Zrovna teď jsou junioři tak dobří, že se málem propracovali na nejvyšší stupínek hierarchie.

Amat ještě za juniory nehraje, je mu teprve patnáct, ale možná už v příští sezoně. Pokud do toho dá všechno, co bude potřeba. Jednoho dne odsud svou matku odvede, ví to, jednoho dne už nebude muset neustále sčítat a odčítat příjmy a výdaje. Tohle vytváří mezi dětmi citelné rozdíly. To, které z nich žijí v rodinách, kde můžou dojít peníze, a to, jak jsou staré, když si to uvědomí.

Amat ví, že možnosti volby má omezené, a tak vymyslel jednoduchý plán: odsud k juniorům, poté do áčka a pak mezi profíky. A až mu na účtu přistane první výplata, sebere matce úklidový vozík a už jí nikdy nedovolí, aby se na něj byť jen podívala, jejím rozbolavělým prstům dopřeje odpočinek a nemocným zádům dlouhá rána v posteli. Amat netouží po věcech. Jen by si aspoň jeden večer v životě chtěl lehnout do postele, aniž by v duchu počítal.

Když dodělá svoje úkoly, poplácá ho správce po rameni a podá mu brusle. Amat si je zašněruje, vezme si hokejku a rozjede se po prázdné ploše. Takovou mají dohodu, on pomůže s těžkými věcmi a rozbitými dveřmi od střídačky, na které už správce se

svým revmatem nestačí, a za to má na hodinu, než nastoupí krasobruslaři, celý led pro sebe, pokud ho pak po sobě vyžehlí. Je to nejlepší šedesát minut z jeho dne. Každého dne.

Zastrčí si do uší sluchátka, nastaví co nejvyšší hlasitost a pak se rozjede, jak nejrychleji umí. Přelétne plochu a na druhé straně narazí do mantinelu tak tvrdě, že helmou bouchne o plexisklo. A plnou rychlostí zase zpátky. A ještě. Ještě. Ještě.

Fatima na chvíli vzhledne od úklidového vozíku, dopřeje si krátký pohled na syna. Správce si všimne jejího pohledu a ona mu ústy mlčky naznačí „díky“. Správce potlačí úsměv a jen kývne. Fatima si pamatuje, jak zvláštní to byl pocit, když jí trenéři klubu poprvé sdělili, že Amat má mimořádný talent. Tehdy ještě sotva rozuměla zdejšímu jazyku a fakt, že její syn uměl bruslit skoro dřív než chodit, pro ni byl božským mysteriem. Pak uplynuly všechny ty roky, a i když si dosud nezvykla na krutou medvědínskou zimu, naučila se tohle město milovat takové, jaké je. A pochopila, že v životě ji nic neudiví víc než to, že chlapec, kterého přivedla na svět v zemi, kde nikdy neviděli sníh, se narodil proto, aby sportoval na ledě.

V jedné z menších vilek v centru Medvědína vylézá ze sprchy Peter Andersson, sportovní ředitel HC Medvědín, má rudé oči a je zadýchaný. Moc se nevyspal a voda z něj nervozitu nesmyla. Už dvakrát zvracel. Slyší, jak na chodbě haraší Mira, jde budit děti, a Peter přesně ví, co mu řekne: „Proboha Petere, vždyť je ti přes čtyřicet. Když je sportovní ředitel klubu z juniorského zápasu nervóznější než sami junioři, není náhodou načase dát si prášek na uklidnění, drink a trochu se hodit do klidu?“ Anderssonovi tu od svého návratu z Kanady bydlí už víc než deset let, ale Peterovi se zatím tak docela nepovedlo své ženě vysvětlit, co pro Medvědínský hokej znamená. „To myslíš vážně? Nemáš náhodou pocit, že už to vy, dospělí chlapi, s tím nadšením trochu přeháníte?“ ptala se ho Mira celou sezonu. „Juniorům je sedmnáct! Vždyť jsou to skoro ještě děti.“

Ze začátku jí na to neříkal nic. Ale jednou pozdě večer jí pověděl pravdu: „Vím, že je to jen hra, Miro. Já to vím. Jenže jsme ve městě uprostřed lesů. Není tu turistický ruch, důl ani žádný vysoce specializovaný průmysl. Máme tu jen tmu, zimu a nezaměstnanost. A pokud se nám povede tohle město zase pro něco nadchnout, pro cokoli, tak to bude krása. Vím, že nejsi odsud, miláčku, není to tvoje město, ale jen se rozhlédni kolem: pracovních míst ubývá. Okres utahuje opasky. Lidi odsud jsou tvrdí, máme v sobě kus medvěda a už jsme dostali moc těžkých ran. Tohle město potřebuje zase v něčem vyhrát. Potřebujeme mít pocit — klidně jen jednou jedinkrát —, že jsme v něčem nejlepší. Já vím, že je to jen hra. Jenže občas... ne jenom to. Ne vždycky.“

Mira ho tehdy políbila na čelo, přivinula ho k sobě, usmála se a něžně mu šeptla do ucha: „Ty jsi vůl.“ A to on samozřejmě je, to ví.

Peter vychází z koupelny, přistupuje k pokoji své patnáctileté dcery a ťuká na dveře, dokud neuslyší, jak mu odpovídá kytara. Dcera miluje hudební nástroje, ne sport. Občas je mu to líto, ale většinou z ní má radost.

Maya leží v posteli, a když na ni zaťukají, zahraje víc nahlas, slyší rodiče na chodbě. Matku se dvěma vysokoškolskými diplomami, která dovede citovat nazpaměť celé zákoníky, ale není schopná si zapamatovat, co je to zakázané uvolnění nebo ofsajd, i kdyby ji vyslychali u soudu. A otce, který naopak umí do detailu vysvětlit jakoukoli hokejovou strategii na světě, ale nemůže se dívat na televizní seriál, ve kterém vystupují více než tři postavy, aniž by každých pět minut vyhrkl: „Co to dělají? Kdo je tady ten? Jak jako zticha, proč mám být zticha? Teď jsem neslyšel, co říkali... Můžu to přetočit zpátky?“

Maya se tomu směje a zároveň si nad tím vždycky povzdechne. Nikdy v životě se člověk nechce odstěhovat z domova víc, než když je mu patnáct. Jak říkává její matka, když tma a zima

nejvíc pokoušejí její trpělivost a ona má v sobě tři až čtyři skleničky vína: „V tomhle městě se nedá žít, Mayo, tohle město se musí přežít.“

Nikdo z nich netuší, jak velká pravda to je.

4

Chlapci a muži z HC Medvědin, od šaten až po kancelář ředitele, se řídí úslovím: „Stěny jsou tlusté a strop je vysoko.“ Tvrdá slova patří ke hře stejně jako tvrdé zákroky, avšak nic, co se stane tady uvnitř, neopustí zdi téhle budovy. To platí pro dění na ledě i mimo něj, protože každý ví, že zájmy klubu jsou vždycky na prvním místě.

Ještě je tak brzy ráno, že celý zimní stadion je víceméně prázdný, tedy až na správce, uklízečku a jednoho osamělého hráče z dorostenců, který pendluje po ledě sem a tam. Z kanceláře v patře však na chodbu doléhají hřmotné hlasy mužů v oblecích. Na zdi visí zhruba dvacet let stará fotka týmu z roku, kdy byl Medvědin druhým nejlepším klubem v zemi. Někteří z těch mužů v oblecích u toho tehdy byli, jiní ne, všichni jsou ale rozhodnutí, že se tam zase dostanou. Medvědin už nebude zapomenuté město topící se v nižších soutěžích, opět se vrátí mezi elitu, vyzve na souboj ty nejlepší.

Za stolem sedí generální ředitel klubu. Je to nejpocenenější muž ve městě, neustále je vyplašený jako dítě, které něco ukradlo, a dneska ráno ještě víc než obvykle. Celou košili má posetou drobkou a ukusuje housku tak nešikovně, až si člověk říká, jestli tenhle chlap náhodou nepochopil celý koncept přijímání potravy špatně. Tohle dělá vždycky, když je nervózní. Je ve své kanceláři, ale má tu ze všech nejmenší moc.

Při pohledu zvenčí je hierarchie klubu jasná: představenstvo jmenuje generálního ředitele klubu, který dohlíží na každodenní

provoz, generální ředitel klubu zaměstnává sportovního ředitele a ten zase vybírá hráče do áčka a zaměstnává trenéry. Trenéři trénují týmy a nikdo se nikomu neplete do práce. Ale za zavřenými dveřmi je samozřejmě všechno jinak, tam má ředitel vždycky důvod se potit. Všichni tihle chlapi kolem něj jsou členové představenstva a sponzoři, jeden z nich je komunální politik, dohromady tvoří nejsilnějšího investora a největšího zaměstnavatele v obci. Všichni jsou tu samozřejmě „neoficiálně“. Tak se tomu říká, když se úplně náhodou sejdou na kávu na jednom místě, se všemi svými penězi a vlivem, a to tak brzy ráno, že se ještě neprobudili ani místní novináři.

Kávovar HC Medvědíň potřebuje očistu víc než jeho ředitel, ale kvůli obsahu šálku sem nikdo nepřišel. Každý přítomný má svoji agendu, každý získá z úspěchu klubu něco jiného, jednu věc ale mají společnou: shodují se na tom, kdo má dostat padáka.

Peter se v Medvědíňě narodil a vyrostl a za dobu svého pobytu tu vystřídal mnoho rolí: byl kluk v bruslařské školičce, slibný junior, nejmladší hráč áčka, kapitán mužstva, který dovedl tým téměř k titulu, hvězda, ze které se stal profík v NHL, a nakonec hrdina, který se vrátil domů, aby vzal místo sportovního ředitele.

Zrovna teď ale ospale bloumá sem a tam po předsíni svého domu, zhruba při každém třetím obratu se praští do hlavy o poličku na čepice a zmateně huhlá:

„Ježišikris... neviděli jste n-ě-k-d-o klíče od volva?“

Počtvrté si prohledá všechny kapsy u bundy. Z druhé strany vejde do předsíně jeho dvanáctiletý syn a dvěma navyklými úskoky stranou otce obejde, aniž musí zvednout zrak od displeje telefonu.

„Neviděl jsi klíčky od volva, Leo?“

„Zeptej se mámy.“

„A kde je máma?“

„Zeptej se Mayi.“

Leo zmizí v koupelně. Peter se zhluboka nadechne.

„MILÁČKU?“

Žádná odpověď. Peter se podívá na telefon, ředitel klubu mu už čtyřikrát napsal, ať okamžitě přijde do kanceláře. Během normálního týdne stráví Peter na stadionu sedmdesát až osmdesát hodin, a stejně sotvakdy zahlédne svého syna na tréninku. V autě si vozí golfové hole, které za celé léto použije tak dvakrát, když má štěstí. Práce sportovního ředitele mu zabírá celé dny: vyjednává s hráči o smlouvách, telefonuje s agenty, sedí v temném promítacím sále a studuje hru nových posil. Jenže HC Medvědin je malý klub, takže když skončí s touhle prací, jde pomáhat správci měnit zářivky a brousit brusle, taky objednává autobusy a dresy, je cestovní kancelář a správa nemovitostí v jednom, na údržbě haly se podílí stejný počet hodin, jako buduje tým. To mu zabere zbytek dne. Hokej je v tomhle ohledu jednoduchý, nemůže vám tvořit jen část života. Musí ho tvořit celý.

Když vzal Peter práci sportovního ředitele, celou následující noc protelefonoval se Sunem, který v Medvědině trénoval áčko už od dob, kdy byl Peter malý. Právě Sune naučil Petera bruslit, vytvořil mu v hale nový domov, když v tom starém vládl alkohol a modřiny. Spíš než kouče představoval pro Petera mentora a otce, během některých životních údobí byl tenhle starý pán jediný člověk, kterému Peter důvěřoval. „Musíš fungovat jako uzel,“ řekl Sune novopečenému sportovnímu řediteli. „Všichni tu mají svoje lano, sponzoři, vedení, politici, fanoušci, trenéři, hráči, rodiče, všichni mají svoje lano a každý táhne klub jiným směrem. A ty musíš být uzel.“

Když se Mira další den ráno probudila, Peter jí popsal náplň své nové práce ještě jednodušeji: „V Medvědině jsou všichni do hokeje zapálení. A já musím hlídat, aby od nich nic nechytlo.“ Mira ho políbila na čelo a řekla mu, že je vůl.

„MILÁČKU, NEVIDĚLAS KLÍČKY OD VOLVA?“ ječí Peter teď už na celý dům.

Žádná odpověď.

Pánové v kanceláři chladně a věcně probírají nutné kroky, jako by šlo o výměnu kusu nábytku. Na staré fotce týmu stojí Peter

Andersson uprostřed, tehdy byl kapitán mužstva, teď je sportovní ředitel. Dokonalá pohádka o úspěchu; muži v kanceláři dobře vědí, jak je důležité budovat pro média a fanoušky mytologii. Vedle Petera stojí Sune, trenér áčka, který Petera přesvědčil, aby se po ukončení profesionální kariéry vrátil z Kanady i s rodinou domů. A oni dva pak vybudovali celou mládežnickou organizaci s cílem mít jednou nejlepší juniorský tým v zemi. Tehdy se jim všichni smáli, teď už se nesměje nikdo. Zítra bude tenhle juniorský tým hrát semifinále, příští rok přestoupí Kevin Erdahl a pár dalších do áčka, sponzoři nalijí do klubu miliony a návrat mezi elitu začne doopravdy. Nic z toho by se nestalo bez Petera, vždycky byl Suneho nejlepší žák.

Jeden ze sponzorů se našťavaně podívá na hodinky.

„Neměl tady už být?“

Řediteli proklouzne telefon mezi zpocenými prsty.

„Určitě už je na cestě. Myslím, že vozí děti do školy.“

Sponzor se uštěpačně usměje.

„Takže jako obvykle má ta jeho právníčka důležitější schůzku než on? Bere to tady Peter jako práci, nebo jako koníčka?“

Jeden člen představenstva si odkašle, napůl žertem a napůl vážně:

„Potřebujeme sportovního ředitele, co nosí kanady, a ne bačkory.“

Sponzor se zaculí a řekne:

„Možná bysme místo něj mohli zaměstnat jeho ženu? Sportovní ředitel v lodičkách by taky docela šel, ne?“

Všichni se smějí. Smích se odráží od vysokých stropů.

Peter vchází do kuchyně, hledá manželku, ale místo ní najde dečřinu nejlepší kamarádku Anu. Ta si zrovna chystá smoothie. Tak to aspoň Peterovi připadá, celá linka je pokrytá nepřátelsky růžovou břečkou, která se kapku po kapce blíží k okraji a chystá se napadnout, porobit a anektovat parkety. Ana si sundá sluchátka.

„Brý ráno. Ten váš mixér se fakt nedá!“

Peter se zhluboka nadechne.

„Ahoj Ano. Dneska jsi tu... brzy.“

„Vždyť jsem tady spala!“ odpoví Ana bezstarostně.

„Zase? To už je... počtvrté v řadě?“

„Já to nepočítám.“

„Jistě. Toho jsem si všiml. Ale nemáš pocit, že by bylo načase, abys zase některý večer zašla domů a... já nevím. Vzala si oblečení ze své vlastní skříně?“

„To je v pohodě. Už jsem si sem v podstatě všechny hadry do-táhla.“

Peter si promasíruje krk a ze všech sil se snaží být z této skutečnosti stejně nadšený jako Ana.

„To je... úžasné. Jenže... nechybíš svému tátovi?“

„V klidu. Dost často si voláme a tak.“

„Jistě, jistě. Ale stejně si myslím, že bys občas měla spát u sebe doma. Ne?“

Ana vloží do mixéru trochu moc neidentifikovatelných zmražených bobulí a kusů ovoce a zaraženě se na Petera podívá.

„Tak fajn. Jenže to bude děsně nepraktický, když už mám všechny hadry tady.“

Peter na ni dlouho tiše zírá. Ana pak zapne mixér bez krytu. Peter se otočí, zamíří do předsíně a stále zoufaleji volá:

„MILÁČKU!“

Maya je pořád ještě v posteli, pomalu drnká na struny, tóny se odrážejí ode zdi a stropu, osamělejší a osamělejší, až se nakonec rozplynou v nicotu. Jsou tichým, opuštěným voláním po společnosti. Maya slyší Anu lomozit v kuchyni a pak poslouchá, jak se frustrovaní rodiče míjejí v předsíni, táta jako vždycky rozespálý a překvapený, jako by se každé ráno probouzel na místě, kde ještě nikdy nebyl, a máma cílevědomá jako sekačka na dálkové ovládání, u které se porouchala funkce rozpoznávání překážek.

Peterova žena se jmenuje Mira, ale v Medvědínce jí tak snad nikdy nikdo neřekl. Nakonec to vzdala a prostě je nechala, ať jí říkají „Mia“. Lidé jsou tu tak málomluvní, že se jim asi nechce plýtvat

časem na souhlásky. Když se jí ze začátku někdo ptal na manžela, bavila se tím, že odpovídala: „Myslíte Peera?“ Ale to se na ni pokaždé všichni jen vážně zahleděli a zopakovali: „Ne, Petera!“ V tomhle městě asi ironie mrzne na led, jako všechno. Takže teď se Mira už jen v duchu baví pomyšlením, že dětem dali příkladná nesouhlásková jména „Leo“ a „Maya“, aby na místní matrice nikomu nepraskla hlava.

Mira se pohybuje po domě v pevně daných vzorcích, při oblékání zároveň pije kávu a neustále směřuje přes koupelnu, přes síň a kuchyni někam vpřed. Z podlahy v dceřině pokoji zvedne svetr, složí ho a ani na chvíli Maye nepřestane připomínat, že už je načase odložit kytaru a vstát.

„Jdi se osprchovat, smrdíš, jako by ti vyhořel pokoj a někdo ho hasil Red Bullem. Táta vás za dvacet minut odveze do školy!“

Maya se neochotně, ale životem poučeně vysouká z peřiny. S matkou nemá cenu diskutovat, matka je zkrátka právnička i doma.

„Táta říkal, že nás do školy povezeš ty.“

„Táta má mylné informace. A řekni prosím Aně, ať po sobě uklidí kuchyni, až si dodělá to smoothie. Mám ji hrozně ráda, je to tvoje nejlepší kamarádka, je mi jedno, že u nás spí častěji než u sebe doma, ale jestli si v naší kuchyni hodlá dělat smoothie, tak ať se naučí nasazovat na mixér poklop, a koukej ji informovat aspoň o těch NEJZÁKLADNĚJŠÍCH funkcích hadru na nádobí. Jo?“

Maya opře kytaru o zeď, zamíří do koupelny, a když se k matce obrátí zády, protočí panenky tak, že na rentgenu by si je spletli s ledvinovými kameny.

„Neprotáčeš laskavě oči. Vidím to, i když to nevidím,“ zavrčí na ni matka.

„Nepodložené spekulace,“ zahudruje dcera.

„Už jsem ti vysvětlovala, že to se říká jen v amerických seriálech!“ protestuje matka.

Dcera odpoví trochu zbytečně silným zabouchnutím dveří od koupelny. Odněkud se ozve Peterovo zavolání „MILÁČKU!“,

Mira zvedne ze země další svetr, když vtom uslyší Anu zařvat „do prdele práce!“ těsně před tím, než jim ovocné smoothie vyta-petuje strop v kuchyni.

„Mohla jsem se svým životem naložit úplně jinak, abyste vě-děli,“ řekne Mira tiše do prázdna a hodí si klíčky od volva do kapsy.

Muži v kanceláři se ještě pořád smějí vtípku o lodičkách, když se ode dveří ozve diskrétní zakašlání. Generální ředitel klubu máv-ne na uklízečku, ať jde dál, aniž se na ni vůbec podívá. Uklízečka se všem omluví, většina mužů ji naprosto ignoruje, jeden z nich ale ochotně zvedne nohy, když se žena natáhne pro odpadkový koš. Pak zdvořile poděkuje, opět jí nikdo nevěnuje pozornost, Fatima si to vůbec nebere osobně, jejím největším talentem je, že dovede ani trochu nerušit. Až na chodbě se pak chytí za záda a zasténá bolestí. Nechce, aby to někdo viděl a řekl to Amatovi. Její milovaný syn si se vším dělá moc velké starosti.

Amat se zastaví u mantinelu, štípe ho pot v očích, hokejku si položil na led, zpocené ruce mu v rukavicích kloužou, dýchá pře-rývaně, až ho pálí v krku, ve stehnech mu řádí kyselina mléčná. Tribuny jsou prázdné, ale on k nim stejně občas zabloudí pohle-dem. Matka mu pořád opakuje, že oba musejí být vděční, a on jí rozumí. Nikdo není téhle zemi, městu, lidem, klubu, okresní správě, sousedům a zaměstnavateli vděčnější než jeho matka. Vděčnost, vděčnost, vděčnost. Tu mají na starosti mámy. A děti mají na starosti sny. A tak Amat sní o tom, že jeho matka jednou bude moct vejít do místnosti, aniž by se musela omlouvat.

Zamrká, aby dostal pot z očí, narovná si helmu, odrazí se bruslí od ledu. A ještě jednou. Ještě. Ještě.

Peter má na telefonu čtyři zmeškané hovory od generálního ředi-tele klubu, vystresovaně se podívá na hodinky, a když do kuchy-ně vejde Mira, otočí se k ní. Mira s úsměvem hledí na patlaninu, kterou Ana nechala na lince a na podlaze, a ví, že manžel v duchu

hystericky řve. Oni dva uklízejí naprosto odlišně: Miře vadí obléčení poházené po zemi, Peter k smrti nenávidí cokoli upatlaného. Když se seznámili, vypadal celý jeho byt jako po vloupání, ovšem kromě kuchyně a koupelny, ty se podobaly operačnímu sálu. U Miry doma to bylo přesně naopak. Rozhodně se nedá říct, že by pro sebe byli jako stvoření.

„Tady jsi! Mám zpoždění, nestíhám schůzku v klubu. Nevidělasi klíče od volva?“ vydechne Peter.

Pokusil se nasoukat do saka a uvázat si kravatu, což jako obvykle nedopadlo moc slavně. Mira má oděv dokonalý, jako by látka pochlebovala jejímu tělu. Napije se kávy a zároveň si ladným pohybem ruky oblékne kabát.

„Jo.“

Peter má rozčuchané vlasy a v obličejí je celý rudý, ponožky umazané od smoothie, vybafne na ni:

„A nechceš mi prozradit kde?“

„Jsou v mojí kapse.“

„Co? Proč jako?“

Mira ho políbí na čelo.

„To je výborná otázka, cukroušku. Asi jsem zkrátka považovala za vhodné je mít, když tím volvem pojedu do práce. Říkala jsem si, že by bylo trochu nepatřičné, kdyby právnička přijela do práce autem nastartovaným přes dráty.“

Peter se oběma rukama zmateně zatahá za vlasy.

„No ale... sakr... snad si vezmeš malý auto, ne?“

„Ne, s malým autem jedeš ty do servisu. Až odvezeš děti do školy. Mluvili jsme o tom.“

„O tom jsme teda NEMLUVILI!“

Peter nutkavě otře spodek Miřina hrnku utěrkou. Mira se usměje.

„Ale miláčku, je to napsané v kalendáři na lednici.“

„Přece si do něj nemůžeš jet tak něco napsat a mně to NEŘÍCT!“

Mira si s ledovým klidem promne obočí.

„Já jsem ti to řekla. A teď ti to říkám znovu. Neděláme nic jiného, než že si něco říkáme. Zato s nasloucháním je to...“

„Ale Miro, proboha tě prosím. Já mám schůzku! Jestli přijdu pozdě, tak...“

Mira trochu přehnaně kývne.

„Jistě, jistě, miláčku. Jestli přijdu do práce pozdě já, tak nevinný člověk skončí ve vězení. Ale promiň, teď jsem tě přerušila. Jen mi prosím pěkně pověz, co se stane, když přijdeš pozdě ty.“

Peter se co nejtrpělivěji nadechne nosem.

„Zítřka nás čeká nejdůležitější zápas sezony, miláčku.“

„Já vím, miláčku. A zítřka taky budu předstírat, že mě to zajímá. Do té doby ti musí stačit, že to zajímá zbytek města.“

Na Miru jen tak někdo dojem neudělá. To na ní Peterovi přijde nejatraktivnější a zároveň nejotravnější. Peter se snaží vymyslet nějaký argument, ale Mira si jen teatrálně povzdechne, položí klíče od volva na linku, zatne ruku v pěst a zvedne ji manželovi před oči.

„Fajn. Tak si střihneme.“

Peter vrtí hlavou a zadržuje smích.

„Kolik ti je, prosím tě? Osm?“

Mira pozvedá obočí.

„Co je? Bojíš se?“

Peter se rázem přestane usmívat, zavrtá se do ní pohledem a taky zatne ruku v pěst. Mira nahlas napočítá do tří, Peter dá papír, Mira zcela okatě vyčká ještě půl vteřinky a pak rychle ukáže nůžky. Peter na ni zaječí, ale to už se Mira zmocnila klíčků a míří do předsíně.

„Ty švindluješ!“

„Nauč se prohrávat, miláčku. Ahoj, děti, buďte na tatínka hodné. Nebo aspoň středně hodné!“

Peterovi v kuchyni spadne čelist.

„Neodvažuj se jen tak odejít. Ty podvodnice!“

Pak se otočí ke kalendáři na lednici.

„TADY O AUTĚ VŮBEC NIC NE...“

Za Mirou se zabouchnou vstupní dveře. Venku nastartuje volvo. V kuchyni stojí Ana, usmívá se a kolem úst má v širokých kruzích rozpatlané smoothie.

„Už jste nad ní někdy v něčem vyhrál, pane Anderssoně?“

Peter si masíruje kořínky vlasů.

„Byla bys tak hodná, Ano, a zašla říct mým dětem, ať se koukají oblékat?“

Ana horlivě kýve.

„Jasně! Jen to tady trochu uklidím!“

Peter prosebně zavrtí hlavou a donese nové balení houbiček na nádobí.

„Ne... ne... Prosím tě, Ano, nedělej to. Bojím se, že by to pak bylo ještě horší.“

Když smích v kanceláři utichne, podívá se jeden ze sponzorů přísně na generálního ředitele, zaťuká klouby do stolu a řekne:

„Tak co? Myslíte, že nám Peter bude dělat problémy?“

Ředitel si otře čelo a zavrtí hlavou.

„Peter dělá to, co je nejlepší pro klub. Vždycky. To sami víte.“

Sponzor vstane, zapne si sako a dopije kávu.

„Fajn. Já mám ještě jinou schůzku, ale spoléhám na vás, že mu to vysvětlíte. Pěkně mu připomeňte, kdo ho každý měsíc platí. Všichni víme, jak má Suneho rád, ale do médií nesmí proniknout, že klub trpí vnitřními neshodami.“

Ředitel ani nemusí odpovídat. Nikdo neví o tlustých zdech víc než Peter. Ten upřednostní klub. Dokonce i dneska, když mu příkázou vyhodit Suneho.

5

Proč má člověk rád sport?

Možná záleží na tom, jaký ten člověk je. A kde.

Nikdo pořádně neví, kolik je Sunemu vlastně let, patří mezi ty typy, co už dvacet let vypadají na sedmdesát a ani si sami nepamatují, jak dlouho vlastně dělají trenéra áčka. S věkem se přihrbil, kvůli stresu a stravovacím návykům přibral, postavou teď připomíná spíš sněhuláka. Dneska se vypravil do práce mnohem dřív než obvykle, ale když z haly vyjde skupina mužů v oblecích, skryje se mezi stromy a počká, až si posedají do aut a odjedou. Ne že by se styděl, jen chce, aby se tamti nemuseli stydět před ním. Většinu z nich zná celý jejich život, mnohé z nich i trénoval. A že ho chtějí vyhodit a na jeho místo dosadit trenéra juniorů, je nejhůř utajené veřejné tajemství ve městě. Nikdo nemusí Sune- mu říkat, ať se nepouští do otevřeného konfliktu, on by se tak ke klubu v životě nezachoval a dobře ví, že tady jde o mnohem víc než jen o hokej.

Medvědín je chudá část velkého lesa, ale i tady ještě žije pár boháčů. Ti zachránili klub před krachem a teď chtějí, aby se jim to vrátilo: junioři povedou vítězné tažení mezi elitu. Zítra vyhra- jí semifinále juniorského mistrovství, příští víkend finále. A až bude okres rozhodovat, kde postaví nové hokejové gymnázium, nebude moct ignorovat město s nejlepším juniorským týmem v zemi. Klub se stane srdcem plánů do budoucna, s novým gym-

náziem přijde nový zimní stadion a hned nato kongresový dům a nákupní centrum. Z hokeje bude víc než hokej, bude z něj cestovní ruch, značka a kapitál. Přežítí.

Takže klub je víc než jen klub, je to království, v němž se o moc perou nejsilnější chlapi z lesa, a pro Suneho už tu není místo. Sune se podívá na stadion. Obětoval mu celý svůj život. Nemá rodinu, žádného koníčka, dokonce ani psa. Brzy bude bez práce a neví, z čeho a pro co bude žít. A přesto to nemůže nikomu vyčítat, ani generálnímu řediteli, ani trenérovi juniorů, a už vůbec ne Peterovi. Chudák Peter o tom nejspíš ještě nemá ani tušení, ale oni ho donutí, aby jeho propuštění odklepl on, to on bude katem a pak to bude muset vysvětlovat médiím. Aby si všichni byli jistí, že klub je jednotný a zdi zůstávají i nadále tlusté.

Dříve či později se všechna mužstva musí rozhodnout, čeho chtějí vlastně dosáhnout, a Medvědín už nechce prostě jen hrát. Suneho nahradí trenérem juniorů z jednoho prostého důvodu: když před zápasem mluví se svými svěřenci Sune, má k nim dlouhý projev na téma, že mají hrát hlavně srdcem. Když ale v šatně stojí trenér juniorů, řekne jen jedno slovo: „Vyhraje!“ A junioři vyhrají. Neprohráli posledních deset let.

Sune si jen už není jistý, jestli hokejový klub opravdu tvoří pouze tohle. Kluci, co nikdy neprohrávají.

Malé auto jede po čerstvě prohrnutých silnicích. Maya se opírá čelem o okénko tak deprimovaně, jak to umí jen někdo, komu je patnáct. Dál na jih už je jaro, ale v Medvědíně existují pouze dvě roční období, zimu tu všichni berou tak samozřejmě, že léto vždycky každého zaskočí. Během těch dvou tří měsíců si nikdo nestihne zvyknout na sluneční svit, než jim ho zase vezmou, a po zbytek roku mají lidé občas pocit, že by si nepohoršili, ani kdyby bydleli pod zemí.

Ana tvrdě přetáhne Mayu prsty přes ucho.

„Co blbneš?“ vyjekne Maya a mne si celou polovinu obličeje.

„Nudím se. Něco si zahrajeme!“ žadoní Ana horlivě.

Maya si povzdechne, ale neprotestuje. To proto, že má tu přiblblou závislačku na smoothie hrozně ráda a protože je jim patnáct a máma neustále vykládá, že „už nikdy v životě nebudeš mít takové kamarádky, jako když ti bylo patnáct, Mayo. Ani když s nimi zůstaneš v kontaktu celý život. Už nikdy to nebude takové jako teď“.

„Fajn, tak teda: Chtěla bys bejt radši slepá a umět se skvěle prát, nebo hluchá a umět se skvěle...“ začne Ana.

„Slepá,“ odpoví Maya bez váhání.

To je Anina oblíbená hra, hrají ji spolu odmalička. Z toho, že z některých věcí člověk nevyroste, se dá čerpat pocit bezpečí.

„Vždyť sis ani neposlechla druhou možnost!“ protestuje Ana.

„Seru na druhou možnost. Bez hudby bych nevydržela, ale kdybych už nikdy neviděla ten tvůj otravný ksicht, to bych vydržela klidně.“

„Seš nerdka,“ vzdychne si Ana.

„Seš pako,“ zaculí se Maya.

„Fajn, tak hele: Chtěla bys radši mít pořád nos plnej holubů, nebo chodit s klukem, co má pořád nos plnej holubů?“

„Radši bych měla holuby já.“

„To o tobě fakt docela dost vypovídá.“

„Spíš to fakt docela dost vypovídá o tobě, když tě to vůbec napadlo.“

Ana se pokusí Mayu praštit do nohy, ale ta mrštně uhne a boxe-
ne kamarádku do ruky. Ana vykřikne a pak se obě rozesmějí.
Samy sobě.

V patnácti má člověk přátele. Pak už je nemá nikdy.

Na předním sedadle sedí Leo. Za život si vypiloval dokonalou schopnost ignorovat zvukovou frekvenci své sestry a její nejlepší kamarádky. Teď se otáčí k otci a ptá se:

„Přijdeš se dneska podívat na můj trénink?“

„No... pokusím se... ale máma přijde!“ odpovídá Peter.

„Máma chodí vždycky,“ říká Leo.

Dvanáctiletý kluk to myslí jako holé konstatování, ne výčítku. Ale Peter to tak stejně bere. Dívá se na hodiny v autě tak často, až do nich musí zatukat, aby se přesvědčil, že stále ještě jdou.

„Jste vystresovanej?“ ptá se ze zadního sedadla Ana takovým tím tónem, ze kterého má člověk chuť začít kolem sebe házet věcmi, pokud je opravdu vystresovaný.

„Jen spěchám na schůzku, Ano. Děkuju za optání.“

„S kým?“ pokračuje Ana.

„S ředitelem klubu. Potřebujeme probrat zítřejší zápas juniorů...“

„Ty vole, všichni furt melou o juniorech... Je vám jasný, že je to jenom blbá hra? Vždyť nikoho pořádně nezajímá.“

Ana jen žertuje, hokej miluje, ale Maya hned sykne:

„Tohle mu dneska fakt neříkej!“

„Je schopnej vybuchnout,“ souhlasně podotýká Leo.

„Jak vybuchnout? Kdo tady vybuchuje?“ diví se Peter.

Maya se k němu ze zadního sedadla rychle nakloní.

„Nemusíš nás vozit až ke škole, tati. Klidně zastav tady.“

„Mně to vůbec nevadí,“ tvrdohlavě protestuje Peter.

„Nevadí... tobě možná,“ vzdychne si Maya.

„Co to má znamenat? Ty se za mě stydíš nebo co?“

Ana jim přispěchá na pomoc:

„Jo.“

Leo si taky přisadí:

„A taky nechce, aby tě před školou někdo viděl, protože to by se pak seběhli všichni z její třídy a chtěli se bavit o hokeji.“

„A co na tom? Tohle je hokejové město!“ užasne Peter překvapeně.

„Ale kvůli tomu snad všichni nemusí žít jenom hokejem,“ uklouzne Maye, která vážně přemýšlí, že otevře dveře a za jízdy vyskočí ven, sníh je pořád ještě hluboký, určitě by si nic nezlomila, za ten risk by to stálo.

„Proč TOHLE říkáš? Proč TOHLE říká, Leo?“ běduje otec z místa řidiče.

„Mohl bys zastavit? Nebo aspoň zpomalit, to by úplně stačilo,“ žádá ho Maya.

Ana mezitím nadšeně ťuká Leovi na rameno.

„Hele, Leo, poslouchej: Co bys radši? Už nikdy nehrát hokej, nebo počítačový hry?“

Leo kradmo zašilhá po otci. Zahanbeně zakašle. Začne si odepínat pás a šátrá rukou po klíce. Peter zničeně vrtí hlavou.

„Neopovažuj se na to odpovídat, Leo. Neopovažuj se.“

Mira sedí ve volvu, jede pryč z Medvědína. Ráno slyšela, že Peter v koupelně zvrací. Když v tomhle městě sport takhle mává s dospělými chlapy, copak asi provede s těmi sedmnáctiletými kluky, co mají zítra hrát? Ženy z Medvědína si vyprávějí takový starý vtípek: „Chtěla bych, aby se na mě manžel díval stejně, jako se dívá na hokej.“ Mira se tomuhle žertu nikdy nesmála, protože až moc dobře chápe jeho původ.

Ví, co si o ní vykládají chlapi z města, ví, že má na míle daleko k loajální manželce sportovního ředitele, jakou si představovali, když Petera angažovali. Tady se na klub nedívají jako na zaměstnavatele, ale jako na armádu, vojáci se musí dostavit do zbraně, když je povolají, a rodiny jsou povinny jim ode dveří hrdě mávat. S generálním ředitelem klubu se Mira prvně setkala na golfovém turnaji pořádaném sponzory, během drinku před večeří jí vtiskl do ruky svou prázdnou sklenici. V jeho hokejovém světě se pohybovalo tak málo žen, že když uviděl jednu neznámou, automaticky ji považoval za servírku.

Poté co mu ten omyl došel, se jen zasmál, jako by to Miře také mělo připadat vtípné. A když nepřipadalo, povzddechl si a řekl něco jako: „Copak nemáte ani špetku smyslu pro humor?“ Když mu pak oznámila, že hodlá dál pracovat — stejně jako Peter —, vyhrkl překvapeně: „Ale kdo se bude starat o děcka? Ty snad musí někdo kojit, ne?“ Mira se tehdy opravdu snažila jeho komentář přejít mlčením. No možná ne „opravdu“, ale i teď zpětně by přísahala, že se „snažila“. Nakonec se na ředitele obrátila, významně ukázala na jeho prsty tlusté jako burty, v nichž svíral krevetový

chlebíček, a na břicho, které se dmulo pod zoufalými knoflíky košile, a řekla: „Myslela jsem, že to byste si mohl vzít na starost vy. Máte větší prsa než já.“

Když příště pořádali golfový turnaj, vyškrtli z pozvánek formulku „s doprovodem“. Hokejový svět mužů se rozpínal, svět žen smrskával a nic nedokazuje Miřinu lásku k Peterovi víc, než že ten den nejela ke stadionu a nedala tam někomu přes hubu. Postupně se naučila, že v Medvědině musí mít člověk hroší kůži: to funguje jak proti zimě, tak proti urážkám.

Od těch dob už uběhlo deset let a Mira zjistila, že dost pomáhá také kvalitní autorádio. A tak teď zvyšuje hlasitost. Pouští si Mayiny a Leovy oblíbené „jupíky“, ne snad proto, že by se jí nějak zvlášť líbily, ale protože si tak připadá svým dětem blíží. Když jsou děti malé, rodiče si myslí, že ty výčitky svědomí, se kterými od nich každé ráno odjíždějí, je někdy přejdou. Jenže ony nepřejdou a naopak se zhoršují. A tak má matka v telefonu oblíbenou hudbu svých dětí, písničky vybrané podle toho, že když se ozvou z rádia, alespoň jedno z dětí začne řvát: „JUPÍ! DEJ TO NAHLAS!“ Pouští si je tak hlasitě, až basy otrásají dveřmi, protože občas ji to lesní ticho dohání k šílenství. Slunce zapadá za stromy celý rok už brzy odpoledne a člověk z velkoměsta, kde příroda slouží především jako motiv na tapetu do obýváku nebo na spořič obrazovky, tomu jen těžko uvyká.

V Medvědině samozřejmě všichni velkoměsta nenávidí, nosí v sobě zlost, že veškeré přírodní zdroje se nacházejí v lese, ale veškeré peníze končí někde jinde. Občas to vypadá, že zdejší mají dokonce radost z místního nehostinného klimatu, nesnese ho totiž jen tak někdo, což jim připomíná jejich vlastní sílu a zarputilost. První úsloví, které Peter Miru naučil, znělo: „Medvědi serou na mech a všichni ostatní serou na Medvědin, takže v lese se o sebe staráme sami!“

Na některé aspekty zdejšího života si Mira zvykla, jiné nepochopí nikdy. Třeba jak je možné, že ve městě, kde všichni chodí na ryby, je přesně nula sushi restaurací, nebo třeba proč si lidé, kteří jsou tak drsní, že se usadili v podnebí, kde pomalu nevydrží

ani divoká zvěř, nedokážou říkat pravdu do očí. Mlčení je v Medvědině vždycky doprovázeno studem. Mira si ještě vzpomíná, co jí Peter odpověděl na otázku, proč místní tak nesnášejí lidi z velkoměst: „Lidi z velkoměst se málo stydí.“ Peter se vždycky bál, co si o nich ostatní pomyslí, a byl schopný se úplně zhrozit, když je někdo pozval na večeři a Mira s sebou koupila moc drahé víno. Právě proto se taky odmítl usadit v nějakém dražším domě na Vrchu, i když by na to díky Miřinu platu měli. V malém domku v centru města bydleli čistě ze slušnosti a Mira dokonce nezlákala Petera ani tím, že by mohl mít „víc místa na elpíčka“.

Deset let, a Mira se pořád ještě nenaučila s Medvědinem žít, jen s ním koexistovat. A kvůli tomu tichu má pořád ještě nutkání koupit si buben a zahrát si v ulicích na karnevalový průvod. Ještě trochu zvyšuje hlasitost rádia. Bubnuje do volantu. Zpívá tak rozvášněně, že málem sjede ze silnice, když se jí vlasy zachytí o hranu zpětného zrcátka.

Proč se zajímá o sport? Nezájímá se o něj. Zajímá se o lidi kolem sportu. Protože sní o létě, jen jednom jediném, v němž by její muž dokázal pohlédnout svému městu do očí a nesklopit zrak.

Sune míří ke vchodu na stadion a hrudník mu pod těžkými rameny stoupá a klesá. Poprvé v životě se cítí na svůj věk, pohybuje se rosolovitě, jako by někdo navlékl teplákovku na kupu medúz. Když však otevře dveře, rozhostí se v něm jako každý den hluboký vnitřní klid. Tohle je jediné místo na světě, kterému skutečně rozumí. A tak zavzpomíná, co mu dalo, nebo spíš co se mu to chystají sebrat. Celý život ve službách sportu, to nemá jen tak kdekdo. Odměnou mu bylo pár kouzelných okamžiků a taky skutečnost, že směl přihlížet zrodu dvou jedinečných talentů.

Tomu ti křupani z velkoměst nikdy neporozumí, jaké to je, objevit obrovský talent v maličkém klubu. Je to jako spatřit kvetoucí třešeň ve zmrzlé zahradě. Můžete na to čekat roky, celý život, klidně dva, a stejně je zázrak zažít to byt' jen jednou. A dvakrát je to holá nemožnost. Pokud nejste z Medvědína.

První byl Peter Andersson. To už je víc než čtyřicet let. Sune, tehdy novopečený trenér áčka, si ho všiml v bruslařské školičce. Vychrtlého klučiny s poděděnými rukavicemi. Jeho táta byl ochlasta a kluk měl po celém těle modřiny, kterých si každý všiml, ale nikdo se na ně neptal. Hokej ho ale viděl, když si ho nikdo jiný nevšímal. A svou podivuhodnou silou mu změnil život. Klučina jednoho dne dospěl, dovedl odepsaný klub od pokraje krachu na druhé místo v zemi a pak to sám dotáhl až do NHL, zdolal nemožnou cestu z lesa ke hvězdám. Než mu tragický osud zase všechno vzal.

To Sune tehdy po pohřbu zavolal jemu a Míře do Kanady, že Medvědíci potřebuje sportovního ředitele. Že jeden klub a jedno město potřebují zachránit. A Peter potřeboval něco zachraňovat. A tak se Anderssonovi odstěhovali zpátky domů.

Druhý talent se zrodil zhruba před deseti lety. Sune s Peterem tehdy vybočili z rojnice v lese, protože Sune si uvědomoval, že hledají hokejistu, zatímco všichni ostatní si mysleli, že hledají obyčejného kluka. Za svítání našli Kevina u jezera, s omrzlými tvářemi a s medvědími pohledem. Peter pak sedmiletého chlapce odnesl domů. Sune tiše kráčel vedle něj a klidně a zhluboka dýchal nosem. Uprostřed zimy opět městem zavoněla třešeň.

A když se téhož roku jeden zamklý dvaadvacetiletý hráč áčka rozhodl vzdát boj s vleklými zraněními a nedostatkem talentu, byl to Sune, kdo ho na parkovišti zadržel. Tam, kde všichni ostatní viděli neúspěšného hráče, on viděl budoucího skvělého trenéra. Ten kluk se jmenoval David, nejistě postával před Sunem a pak šeptl: „Já ale nejsem dobrý trenér“, načež mu Sune vtiskl do dlaně píšťalku a řekl: „Kdo si myslí, že je dobrý trenér, nebude dobrý nikdy.“ Davidovým prvním týmem byla parta sedmiletých kluků, mezi nimi Kevin. David jim řekl, aby vyhráli. A oni vyhráli. A pak už vyhrávat nepřestali.

Teď je Kevinovi sedmnáct, David trénuje juniory a příští rok budou oba v áčku. Spolu s Peterem tvoří svatou trojici budoucnosti: ruce na ledě, srdce na střídačce, mozek v kanceláři. Vlastní objevy přinesou Sunemu zkázu. Peter ho vyhodí, David

dostane jeho práci a Kevin všem dokáže, že to bylo správné rozhodnutí.

Jeden starý muž kdysi viděl budoucnost. Ta už je teď za ním. Sune otevírá dveře haly a nechává se obklopit všemi jejími zvuky.

Proč se zajímá o sport? Bez něj bude jeho život tichý.

Proč? Na to se Amata nikdy nikdo nezeptal. Hokej bolí a žádá si nelidské oběti, fyzické, psychické i duchovní. Láme nohy, trhá vazy a každé ráno ho ještě před svítáním tahá z postele. Žere mu všechnen čas, polyká veškerou sílu. Tak proč? Protože mu jednou, když byl malý, někdo řekl, že „neexistují bývalí hokejisté“, a on přesně chápe, jak je to myšleno. To bylo v bruslařské školičce, Amatovi bylo pět a na led si s dětmi přišel promluvit trenér áčka. Sune byl už tehdy tlustý a starý, ale podíval se Amatovi zpřímá do očí a řekl: „Někteří z vás se narodili s talentem, jiní ne. Někteří z vás dostali všechno zadarmo, jiní vůbec nic. Ale zapište si za uši, že na ledě jste si všichni rovní. A taky si zapamatujte tohle: Vůle vždycky porazí kvalitu.“

Dítě se snadno zamiluje do toho, o čem mu řeknou, že v tom bude nejlepší, pokud bude dost chtít, a nikdo nechtěl víc než Amat. Hokej byl pro něj a jeho matku cestou do společnosti. A Amat z něj chtěl vytřískat ještě víc, hodlal si jím zajistit i cestu nahoru.

Teď ho bolí celé tělo do posledního místečka, každá buňka škemrá, aby toho už nechal. Ale on stejně udělá kličku, vyžene mrkáním pot z očí, pevně stiskne hokejku a zařízne se bruslemi do ledu. A rozjede se co nejrychleji a nejrazantněji. A ještě. Ještě. Ještě.

Každá věc někdy dospěje do bodu, kdy už nás nemůže překvapit. Platí to pro lidi, ale ještě víc pro hokej. Téhle hře už pár geniálních mozků věnovalo celý život, jedna příručka tlustší než druhá rozebrala veškeré teorie na prvočinitele. Po většinu dní každý